

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
01 вересня 2023р., протокол № 8
Голова Вченої ради
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРАЇНОЗНАВСТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії»
освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини та геополітична
безпека»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
29 серпня 2023 р., протокол № 7
Завідувач кафедри
Вікторія
ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
Оксана ЛИТВИНЧУК

Розробник: доктор філософії з історії та археології,
ст. викладач кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Олена ВОЙТЮК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів _3_	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	___нормативна___ (нормативна, за вибором)
Модулів – _2_	Спеціальність код 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки:
Змістових модулів – _2_		1
Загальна кількість годин - _90_		Семестр
		2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних _3_ самостійної роботи _2,6_	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		32 год.
		Практичні
		16 год.
		Лабораторні
		-год.
		Самостійна робота
		42 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – _53_ % аудиторних занять, _47_ % самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Країнознавство» є надання глибокого розуміння різних аспектів географічних, політичних, економічних, соціальних та демографічних реалій окремих країн та регіонів світу; формування комплексної картини про інші країни, їхню історію, культуру та міжнародні відносини з іншими державами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоїти теоретичні основи та методи комплексного країнознавства;
- ознайомити з традиційними підходами та новітніми концепціями країнознавства;
- охарактеризувати і зрозуміти різноманітність культур, політичних систем та історичних шляхів розвитку різних країн;
- вивчити географічні, історичні, культурні, геополітичні, соціально-економічні, політико-правові та демографічні особливості розвитку країн і регіонів світу;
- з'ясувати їх вплив на зовнішньоекономічну політику держав і міжнародні відносини;
- сформувати національну свідомість на засадах толерантності, взаємоповаги до інших культур та народів;
- встановити вплив процесів демократизації в глобальному світі та регіональних проблем на розвиток іноземних країн;
- окреслити роль геополітичного положення різних країн та регіонів у розвитку світового порядку та глобальних відносин.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК16. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК16. Здатність ефективно здійснювати комунікацію в різних суспільно-політичних умовах та на різних рівнях (регіональному, геополітичному, глобальному), використовуючи інформаційно-комунікаційні технології.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні основи країнознавства.

Тема 1. Теоретичні основи країнознавства.

Зміст країнознавства як науки. Основні об'єкти країнознавчих досліджень. Періоди становлення та розвитку країнознавства, формування його теоретичного підґрунтя. Провідні наукові школи країнознавства. Функції та особливі методи досліджень країнознавства.

Сутність географічного, історичного, соціально-політичного, суспільно-економічного, культурно-етнографічного аспектів і міжнародних відносин країни як об'єктів країнознавчих досліджень.

Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу.

Особливості типології, класифікації та регіоналізації у країнознавстві. Географічне положення та кордони країн. Регіони світу – країни: Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії та Океанії. Сучасні типологічні схеми країн світу. Основні критерії регіоналізації світового політичного простору.

Суперечності географічного та політологічного підходів. Форми правління та види адміністративно-територіального устрою країн світу.

Тема 3. Етапи формування політичної карти світу.

Фізико- та економіко-географічне, екологічне, соціально-політичне положення країн. Основні об'єкти політичної карти світу. Зміни на політичній карті світу в історичному контексті. Античні держави, країни Стародавнього Сходу, держави епохи феодалізму та колоніалізму. Політична карта світу після Першої та Другої світових воєн. Холодна війна, вплив на світові політичні процеси. Крах світової соціалістичної системи. Новий світовий порядок кінця XX ст. - XXI ст.

Визначення кордонів у державах світу. Вивчення політичних кордонів з точки зору можливостей прикордонного співробітництва, транскордонних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

зв'язків, територіальних спорів і претензій. Вплив географічних чинників на стратегічні позиції держав у світовому просторі Політико-територіальні утворення з різним міжнародним правовим статусом.

Тема 4. Сучасна регіоналізація світу.

Регіоналізація світу. Економіко-географічне та геополітичне положення країн. Типологія країн за географічним положенням, розмірами території, чисельністю населення, політичним режимом, статусом і структурою суспільства, формою державного устрою, ідеологічною орієнтацією.

Історико-географічні, цивілізаційні, етнокультурні, етнолінгвістичні та релігійні карти світу. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії. Тенденцій розвитку урбанізованих територій.

Сучасна соціально-економічна регіоналізація держав світу. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу країн. Сутність світової економіки та світового господарства. Міжнародні економічні організації.

Значення країнознавства у галузі міжнародних економічних та політичних зв'язків. Форми правління та політичні системи. Основні етапи міжнародної інтеграції. Концептуальна сутність глобалізації. Міжнародний імідж держав.

Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві.

Традиції, звичаї та релігійні практики як чинники культурної ідентичності народів світу. Найвідоміші архітектурні пам'ятки світу. Живопис, скульптура, архітектура та інші форми мистецтва як відображення естетичної та культурної цінності країни. Культурна спадщина країн в літературному та мовному контексті. Історія мистецтва, визначні художники. Традиційна музика. Видатні композитори. Танцювальні традиції. Найвідоміші страви країн світу. Святкові страви і трапези.

Міграційні процеси, вплив на культуру. Культурна адаптація, збереження традицій. Міжкультурна комунікація. Культурний обмін та міжнародні події. Туристичні напрямки та популярність країн. Етичний та сталий туризм.

Змістовий модуль 2. Комплексна країнознавча характеристика країн світу

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи.

Географічно-країнознавча характеристика Західної, Східної Північної та Південної Європи. Міжнародні відносини та політична система в Польщі, Німеччині, Франції, Італії, Швейцарії, Скандинавських країнах, Великій Британії. Політичні норми та принципи, ідеологія та культура. Місце країн у системі світового господарства.

Країни Бенілюкс. Особливості міні- (Бельгія, Нідерланди, Люксембург) та мікро- (Ватикан, Монако, Ліхтенштейн, Андорра, Республіка Сан-Марино) держав Європи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії.

Політична система, форма правління, державного устрою та політичний режим країн Центральної Азії: Узбекистан; Південної Азії: Індія; Південно-Західної Азії: Іран, Ірак; Східної Азії: Китай, Японія; Південно-Східної Азії: Індонезія. Економіко-географічна характеристика. Роль Комуністичної партії КНР. «Японське економічне диво». Особливості історичного розвитку та культури. Менталітет і світогляд китайців та японців.

Географічне положення, населення, природні ресурси, політична система, міжнародні та зовнішньоекономічні відносини РФ як євразійської країни.

Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки.

Історико-географічна характеристика, форма правління та державний устрій, політичний режим і політична система країн Північної Африки: Єгипет; Західної Африки: Нігерія; Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; Східної Африки: Кенія; Південної Африки: Південно-Африканська Республіка.

Кліматичні особливості різних регіонів Африки. Традиції та культурні особливості різних етнічних груп. Розподіл етнічних груп в різних країнах. Система освіти та охорони здоров'я. Загальна характеристика економіко-соціальної системи. Роль Африки у світовій спільноті.

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки.

Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси країн Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі; Центральної Америки: Куба.

Адміністративно-територіальний поділ США. Найбільші міста. Політична система та політичний розвиток. Основні етапи розвитку канадської політичної мультикультурної державності. Особливості соціально-економічного розвитку. Господарство країн, галузева та територіальна структура, зовнішньоекономічні зв'язки. Участь США та Канади у міжнародних організаціях.

Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії.

Фізично-географічна характеристика Австралії, Нової Зеландії та Океанії: океани, острови, ріки, гори. Політична система країн. Економічні та міжнародні відносини. Вплив глобальних викликів, зокрема зміна клімату, на політичну та економічну ситуацію. Економіка та соціальний розвиток.

Вплив європейської колонізації та культурного обміну на регіональну ідентичність. Традиційні культури, мови, релігії та звичай аборигенів і місцевих народів, їх взаємодія з європейцями.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Методологічні основи країнознавства				
Тема 1. Теоретичні основи країнознавства	11	4	2	5
Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу	11	4	2	5
Тема 3. Етапи формування політичної карти світу	10	4	2	4
Тема 4. Сучасна регіоналізація світу	10	4	2	4
Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві	12	6	2	4
Разом за змістовий модуль 1	54	22	10	22
Змістовий модуль 2. Комплексна країнознавча характеристика країн світу				
Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи	8	2	2	4
Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії	7	2	1	4
Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки	7	2	1	4
Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки	7	2	1	4
Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії	7	2	1	4
Разом за змістовий модуль 2	36	10	6	20
ВСЬОГО	90	32	16	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи країнознавства	2
2	Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу	2
3	Тема 3. Етапи формування політичної карти світу	2
4	Тема 4. Сучасна регіоналізація світу	2
5	Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві	2
6.	Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи	2
7	Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії	1
8	Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки	1
9	Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки	1
10	Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії	1
	РАЗОМ	16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 9

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи країнознавства 1. «Країнознавство» як навчальна дисципліна: інституалізація та предмет дослідження. Історія науки. Основні періоди становлення та розвитку. Сучасний стан науки. 2. Країна як об'єкт дослідження. Феномен країни. 3. Дефініції «країна», «держава» та «суспільство». 4. Важливість вивчення країн в сучасних геополітичних та суспільно-економічних умовах. 5. Комплекс знань про країну, різноманіття підходів до її вивчення. 6. Методи та методологія дослідження «Країнознавства».	5
2	Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу 1. Поняття та властивості території. Функції території. 2. Поняття простору. Територіальна структура. 3. Вплив розміру держави на потенціал. Ступінь компактності території. 4. Чинники стійкого розвитку держав. 5. Форми правління в державах світу. 6. Форми державного устрою. Типи політичних режимів.	5
3	Тема 3. Етапи формування політичної карти світу 1. Поняття «державний кордон», його класифікація. 2. Вплив конфігурації на потенціал. 3. Поняття та оцінка геополітичного положення держави. 4. Основні чинники та показники геополітичного положення. 5. Визначення геополітичного потенціалу країни. 6. Параметри оцінки геополітичного положення держави.	4
4	Тема 4. Сучасна регіоналізація світу 1. Оцінка впливу глобалізації на міждержавний розвиток. 2. Демократизація як глобальна тенденція світового розвитку. 3. Міжнародна ринкова економіка та її риси. 4. Особливості розвитку урбанізованих територій у світі. 5. Кількісні параметри народонаселення. 6. Демографічна поведінка населення.	4
5	Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві 1. Етнокультурні характеристики народонаселення. 2. Геокультурний простір і модель вивчення його особливостей. 3. Етнічний склад населення, його класифікація. Етнічний портрет країни. 4. Типи економічних систем країн світу. 5. Системний аналіз економічного розвитку країни. Класифікація галузей економіки.	4
6.	Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи 1. Характеристика головних високорозвинених держав Європи. 2. Спільні та відмінні риси політичного та економічного життя. 3. Міні- та мікро- держави Європи.	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1		Арк 20 / 10
	4. Особливості історичного розвитку скандинавських держав. 5. Особливості історичного розвитку країни Центрально-Східної Європи. 6. Державний устрій країн. Політична система та її розвиток. Соціально-економічний розвиток. Зовнішньополітична стратегія. Зовнішньоекономічна діяльність.		
7	Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії 1. Державний устрій, політична система та особливості економіки КНР. 2. Проблема Тибету і Тайваню. 3. Повоєнне демократичне реформування та демілітаризація Японії. 4. Географічне розташування, природно-кліматичні умови та ресурси Японських островів. 5. Особливості економічного розвитку Японії на сучасному етапі. 6. Вплив ісламу на державу. Методи боротьби з радикальним ісламізмом. Організація ісламського співробітництва.	4	
8	Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки 1. Географічні обмеження та рельєф країн Африки. 2. Вплив імперіалізму та колоніалізму на розвиток регіону. 3. Основні мови, що використовуються в Африці. 4. Проблеми та виклики економіки регіону. Проблеми бідності та безробіття. 5. Сучасні політичні проблеми та конфлікти. 6. Зміни в глобальній політиці та економіці та їх вплив на Африку.	4	
9	Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки 1. Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси США. 2. Державний устрій США. Політична система і політичний розвиток. Федералізм і розподіл повноважень між штатами та федерацією. 3. Соціально-економічний розвиток. Основні пріоритети зовнішньої політики США. 4. Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси Канади. 5. Етапи розвитку канадської політичної мультикультурної нації і державності. Державний устрій та політична система Канади. Особливості соціально-економічного розвитку Канади. Геополітичне розташування Канади.	4	
10	Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії 1. Кліматичні різноманітності та вплив на природні умови життя в Австралії і країнах Океанії. 2. Культурні особливості народів та етнічних груп регіону. 3. Політична структура та система управління. 4. Особливості флори та фауни регіону. Глобальні проблеми, які стосуються країн регіону. 5. Розподіл етнічних груп та мовний склад в різних країнах. 6. Роль країн у світових геополітичних процесах.	4	
	РАЗОМ		42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 11

7. Індивідуальні завдання

Під час вивчення дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання у формі написання Мікрореферату.

Мікрореферат як наукове дослідження виконується студентами самостійно державною мовою. Всі цитати та не власні твердження студента у тексті (обсягом не більше трьох рядків) мають супроводжуватися посиланнями на відповідне джерело в переліку літератури. Вимога до унікальності реферату – 60-70%. Для підготовки Мікрореферату використовуються наукові, навчальні та нормативні джерела. Текст Мікрореферату може ілюструватися рисунками, схемами, графіками, діаграмами, таблицями тощо.

Вимоги до структури Мікрореферату

Рекомендований обсяг Мікрореферату складає 3-4 друковані сторінки. Мікрореферат починається із зазначення ПІП і групи студента. Далі послідовно наводяться тема, вступ, основна частина, висновки і список використаних джерел за такою структурою:

ПІП, група студента

Тема

Вступ, основна частина, висновки.

Список використаних джерел.

Структурні елементи Мікрореферату:

Вступ (0,5 стор., розкривається стан досліджуваної проблеми - варто виділити дискусійні питання та нерозв'язані проблеми; обґрунтовується актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки.

Основна частина (відповідно до обраної тематики описується проведення дослідження - вичерпно розкривається основний зміст питання на основі обраного наукового методологічного апарату).

Висновки (0,5 стор. - пояснюється розв'язання проблеми, пропонуються перспективи розвитку для подальших досліджень - рекомендовано зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити у результаті опрацювання теми, а й недоліки та проблеми).

Список використаних джерел (5 – 7 джерел) розміщується в списку згідно з порядком посилань у тексті або за абеткою прізвищ авторів.

Технічні вимоги до оформлення Мікрореферату

Мікрореферат зберігається в редакторі Microsoft Office Word на аркушах формату А4 (210x297 мм); шрифт - Times New Roman; кегль тексту 14 пт; міжрядковий інтервал - 1,0.

Текст розміщується на сторінці, залишаючи поля таких розмірів: верхнє і нижнє поля - 2 см; ліве поле - 3 см, праве поле - 1 см; абзац: відступ зліва - 0 см,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

відступ справа - 0 см, відступ першого рядка - 1 см; інтервал: перед - 0 пт, після - 0 пт, без додаткових інтервалів між абзацами. Слова без переносу, текст вирівнюється за шириною на сторінці.

Ілюстрації (малюнки, фотографії, схеми, діаграми, графіки) та таблиці розміщують як на одній сторінці з машинописним текстом, так і на наступних сторінках відразу після посилання на них за текстом. Вони нумеруються арабськими цифрами без знаку №. Ілюстрації позначаються словом «Рис.». Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

Посилання на літературу та інші інформаційні джерела наводять за текстом у квадратних дужках в кінці речення. Наприклад: [5], [12, с.43], де цифрами позначають порядковий номер джерела в переліку літератури та номери сторінок.

Літературні джерела вказуються лише ті, які використані при написанні Мікрореферату і, на які є посилання у тексті. Цей список (5 – 7 джерел) подається згідно чинних стандартів, зокрема, ДСТУ 8302:2015. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennypyskuvykorystanyhdzherel.pdf>.

Перелік тем до індивідуального завдання

1. Сучасний стан Країнознавства: проблеми, напрямки дослідження та перспективи розвитку.
2. Країна як об'єкт дослідження: аналіз феномену країни та його роль у сучасному світі.
3. Важливість вивчення країн у геополітичних і суспільно-економічних умовах: виклики та можливості.
4. Різноманітність підходів до вивчення країн.
5. Функції та властивості території в контексті Країнознавства.
6. Різноманітність форм правління у світі: політичні режими та їх взаємозв'язок.
7. Вплив глобалізації на міждержавний розвиток: аналіз та оцінка.
8. Демократизація як глобальна тенденція світового розвитку: виклики та перспективи.
9. Міжнародна ринкова економіка та її вплив на розвинені країни: особливості та тенденції.
10. Кількісні параметри народонаселення: аналіз та порівняння світових показників.
11. Геокультурний простір та його модель: аспекти вивчення особливостей.
12. Класифікація галузей економіки в контексті Країнознавства.
13. Взаємини та спільні риси політичного та економічного життя найбільших високорозвинених країн Європи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 13

14. Особливості історичного та економічного розвитку міні- та мікро-європейських держав.

15. Особливості формування та розвитку політичних та економічних систем у скандинавських країнах.

16. Проблеми державного устрою та виклики економічного розвитку Китаю на сучасному етапі.

17. Природно-географічне розташування Японії та його вплив на економіку країни.

18. Економічна інтеграція у межах організації ісламського співробітництва: переваги та виклики.

19. Вплив географічних особливостей розташування на розвиток країн Африки.

20. Класифікація етнічного складу країн Африки та його вплив на сучасні проблеми та конфлікти.

21. Зовнішньоекономічна діяльність і ключові пріоритети Канади у міжнародних відносинах.

22. Етапи розвитку політичної мультикультурної нації та державності Канади.

23. Культурні особливості народів та етнічних груп у країнах Австралії.

24. Роль країн Океанії у світових геополітичних та економічних процесах.

25. Впливу політичних і культурних чинників на формування міжнародних відносин.

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	- вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); - наочні (ілюстрація, демонстрація); - практичні (тестування, творчі завдання); - пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - продуктивний (самостійний пошук відповідей на питання); - метод проблемного викладу; - частково-пошуковий (евристичний); - дослідницький метод; - дискусійний метод; - інтегровані методи навчання: заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція; - інтерактивні методи навчання: світове кафе, оксфордські дебати, мозковий штурм, бліц-опитування, квізи; - нові форми роботи з інформацією: інфографіка, сторітелінг, скрайбінг, скетчноутінг. - ситуаційний метод, рішення кейсових завдань

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14
РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.		
- вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); - наочні (ілюстрація, демонстрація); - практичні (тестування, творчі завдання); - пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - продуктивний (самостійний пошук відповідей на питання); - метод проблемного викладу; - частково-пошуковий (евристичний); - дослідницький метод; - дискусійний метод; - інтегровані методи навчання: заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція; - інтерактивні методи навчання: світове кафе, оксфордські дебати, мозковий штурм, бліц-опитування, квізи; - нові форми роботи з інформацією: інфографіка, сторітелінг, скрайбінг, скетчноутінг. - ситуаційний метод, рішення кейсових завдань		

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання індивідуальних завдань - захист індивідуального завдання.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання заліку. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 15

більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “не зараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Способи перевірки досягнення програмних результатів навчання

В ході вивчення дисципліни досягнення програмних результатів навчання контролюється шляхом застосування наступних видів контролю:

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	- усне опитування; - письмовий контроль (відповіді на запитання лекційного курсу); - виконання практичних завдань (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - перевірка домашнього завдання (задачі, вправи, окремі розрахунки) - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - самоконтроль та самооцінка; - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання.
РН15. Розуміти та застосовувати для розв’язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	- усне опитування; - письмовий контроль (відповіді на запитання лекційного курсу); - виконання практичних завдань (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - перевірка домашнього завдання (задачі, вправи, окремі розрахунки) - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - самоконтроль та самооцінка; - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

10. Розподіл балів

Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).
Бали розподілені за темами дисципліни наступним чином:

Критерії оцінювання за темами дисципліни

Критерії оцінювання												Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	МКР1	T6	T7	T8	T9	T10	МКР2	100
8	8	8	8	8	10	8	8	8	8	8	10	

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 1

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	3
Питання 3	3
Розробка мультимедійної презентації МКР	1
Разом	10

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 2

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	3
Питання 3	3
Розробка мультимедійної презентації МКР	1
Разом	10

Критерії оцінювання залікової роботи

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Тестові завдання	100
Разом	100

Шкала оцінювання

За шкалою ЄКТС	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бандурка О. М., Швець Д. В., Бурдін М. Ю., Головка О. М., та ін. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. Харків: Майдан, 2020. 618 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/344346655.pdf>.
2. Бостан С. К. Форми державного правління країн Європейського Союзу: юридичні моделі і політична практика: монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 204 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/pravova-literatura/formi-derzhavnogo-pravlinnya-krain-evropeyskogo-soyuzu-yuridichni-modeli-i-politichna-praktika-1-1-1-1-1-1/read>.
3. Сремесса І. А. Теоретичне країнознавство: підруч. Дніпро: ДДУВС, 2022. 144 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/10257/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.
4. Культурологія: підручник / за ред. Є. Р. Борінштейн. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16952>.
5. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Країнознавство: навч. посіб. Київ: Кондор, 2018. 264 с. URL: <https://online-condor.com.ua/catalog/humanitarna-literatura/krayinoznnavstvo-navchposib>.
6. Лизогуб В. А. Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/714/3_Krainoznavstvo_Pidruchnik_215_vnutri.pdf.
7. Нараєвський С. В., Редько К.Ю. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навч. посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45841/1/EZK_NP.pdf.
8. Сергієнко, Л.В., Захаров, Д.М., Новосьолов, І.В. Розвиток урбанізованих територій в Україні та світі за період 1950–2035 років. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 3 (105) С.131-145. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8312/17%20%a1%b5%b3%b1%96%b1%94%bd%ba%be.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
9. Цепенда М.М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 226 с. URL: <https://ecogeo.cv.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.
10. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навч. посібник.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 18

Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/politologiya-mizhnarodnikh-vidnosin-navch-posib-shergin-s-o-1/read>.

11. Шушлян В. Феномен «країни» і «держави» у сучасному політичному дискурсі. Вісник Львівського університету. 2020. Вип. 31. С. 203-211. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/31_2020/28.pdf.

Допоміжна література

1. Армаш Н. О. Державні політичні діячі: зарубіжний та вітчизняний досвід: навч. посібник. Київ: КНТ, 2019. 164 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/derzhavni-politichni-diyachi-zarubizhnyi-ta-vitchiznyaniy-dosvid-armash-no-1/read>.

2. Бігняк О. В. Історія дипломатії. Київ: Гельветика, 2021. 116 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/15564?locale-attribute=ru>.

3. Богінська І. В. Конфлікти пам'яті в міжнародних відносинах. Регіональні студії. Ужгород: ВД «Гельветика», 2021. Вип. 24. С.103-109. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39528>

4. Милосердна І. М. Геополітика: навч.-методичний посібник. Одеса: НУ «Одеська юридична академія», 2023. 89 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.25662>

5. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посібник / за заг. ред. О. М. Кузя. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25295/1/2020-%d0%9a%d1%83%d0%b7%d1%8c%20%d0%9e%20%d0%9c%2c%20%d0%9a%d0%be%d1%80%d0%be%d1%82%d0%ba%d0%be%d0%b2%20%d0%94%20%d0%a1%2c%20%d0%9c%d0%b8%d1%85%d0%b0%d0%b9%d0%bb%d0%b8%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%94%20%d0%ae%20%d1%82%d0%b0%20%d1%96%d0%bd.pdf>.

6. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с. URL:

<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/10961/1/%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A1%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2.pdf>.

7. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - XXI, 2019. 272 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u362/kravchenko_n.b._nmposibnik-2019-teoriya_mizhnarodnih_vidnosin.pdf.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 19

8. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія. Київ: НІСД, 2019. 560 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/sharov_monografiya_ekonom_dyplomatiya_print_new.pdf.

9. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 168 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/konfliktologiya-ta-teoriya-pergovoriv-navchalniy-posibnik/read>.

10. Drutman L. Elections, political parties, and multiracial, multiethnic democracy: How the United States gets it wrong. Vol. 96, 2021 pp. 985-1020. URL: <https://www.nyulawreview.org/wp-content/uploads/2021/10/Drutman-ONLINE.pdf>

11. Groom A. J. R., Barrinha A., Olson W. C. International relations then and now: origins and trends in interpretation. Routledge, 2019. 248 p. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=rQWQDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT15&dq=history+of+international+relations&ots=cN0RNT6Vtg&sig=uk5IqRtslGvyKZLjrMkhLEK4Ug&redir_esc=y#v=onepage&q=history%20of%20international%20relations&f=false.

12. Hix, S., Høyland, B. The political system of the European Union. Bloomsbury Publishing, 2022. 420 p. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=yNRuEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=political+system&ots=iwxJdtUrFz&sig=PZIBT43D0BHFbm1FLDv99wbzs-4>.

13. Mannewitz T., Rudzio W. The Political System of Germany. Springer Nature, 2023. 584 p. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=a1LKEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=political+system+germany&ots=SjptELIi3&sig=Qeue77M4iWLIC_AaorTwQI8CHDs.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Сайт електронного архіву бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка» - <http://eztuir.ztu.edu.ua/>.
3. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Сайт бібліотеки українських підручників - <http://pidruchniki.ws/>.
5. Сайт електронної бібліотеки CulOnline - <https://culonline.com.ua/>.
6. Сайт електронної бібліотеки OnlineКондор - <https://online-condor.com.ua/>.
7. Сайт освітнього ресурсу «Українська бібліотека LibreTexts» - <https://ukrayinska.libretexts.org/>.
8. Сайт електронної бібліотеки «Олді+» - <http://ebooks.oldiplus.ua/>.
9. Сайт Міністерства закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/misiya-ta-viziya>.
10. Сайт ЮНЕСКО - <https://www.unesco.org/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК10- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

11. Представництво Європейського Союзу в Україні -
<https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine>.
12. Сайт НАТО - <http://www.nato.int>.
13. Сайт ООН - <http://www.un.org>.